

DANMARKS NATIONALBANK

10. JANUAR 2019 — NR. 1

EU's indre marked for arbejdskraft dæmper konjunkturpres

EU-arbejdskraft dæmper pres på arbejdsmarkeder

Indstrømningen af EU-arbejdskraft øger arbejdsstyrken i et EU-land med 0,1 pct. årligt, når ledigheds-gabet falder med 1 procentpoint. Det har en vis konjunktur-dæpende effekt.

Læs mere

Østudvidelser øger adgang til EU-arbejdskraft

Udvidelserne af EU førte til store bevæ-gelser af arbejdskraft fra Øst- til Vesteuropa. Det har øget arbejdsstyrken væsentligt i flere af de lande med aktuel mangel på ar-bejdskraft.

Læs mere

Højere løn sikrer adgang til EU- arbejdskraft

Der er store indkomst-forskelle imellem Øst- og Vesteuropa. Derfor kan vesteuropæiske virksomheder fortsat tiltrække EU-arbejds-kraft under en højkon-junktur.

Læs mere

Pres på arbejdsmarkedene i dele af EU

Presset på det europæiske arbejdsmarked er stigende. Der er dog betydelige forskelle på tværs af lande, jf. figur 1. I bl.a. Danmark, Tyskland og Holland samt østeuropæiske lande som Polen melder stadig flere virksomheder om mangel på arbejdskraft, mens manglen er mindre i Sydeuropa.

Arbejdskraftmobilitet inden for EU's indre marked afhjælper noget af manglen på arbejdskraft, fordi arbejdskraften søger til de lande, hvor der er få ledige ressourcer. Samtidig stabiliseres konjunktursving i arbejdstagernes hjemlande, når udstrømningen sker fra lande med høj ledighed. Hermed bidrager arbejdskraftmobilitet til at dæmpe konjunktursving.

I Danmark har tilgangen af udenlandsk arbejdskraft under den nuværende højkonjunktur, dvs. siden 2013, øget arbejdsstyrken med omtrent 70.000 personer.¹ Heraf er over 40.000 personer kommet fra andre EU-lande. Det har mindsket presset på det danske arbejdsmarked.

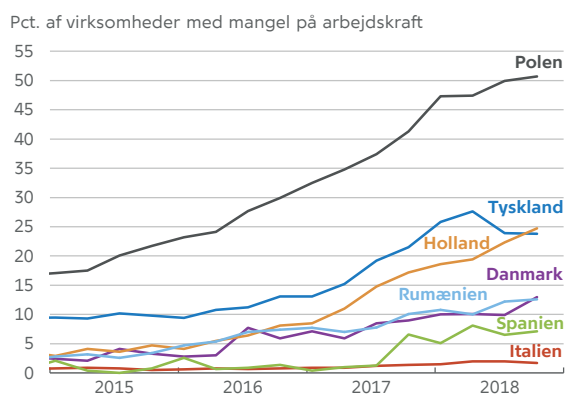
Arbejdskraftmobiliteten er steget i EU

Arbejdskraftmobiliteten i EU er steget, jf. figur 2. Antallet af EU-borgere i den arbejdsdygtige alder (20-64 år) bosat i et andet EU-land er øget med knap 6 mio. personer siden 2004 og udgør nu næsten 12 mio. eller 4 pct. af befolkningen i EU.²

Udviklingen i arbejdskraftmobiliteten er drevet af både strukturelle og konjunktuelle forhold. Den væsentligste strukturelle faktor var EU-udvidelserne

Større mangel på arbejdskraft i Nord- og Østeuropa end i Sydeuropa

Figur 1

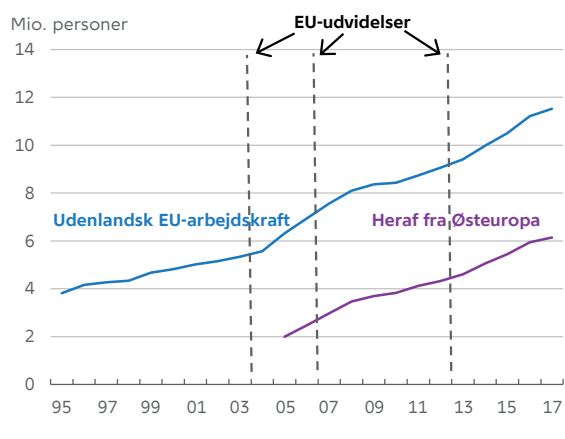

Anm.: Europa-Kommissionens spørgeskemaundersøgelse om mangel på arbejdskraft som en begrænsende produktionsfaktor i industrivirksomheder.

Kilde: Macrobond.

Øget arbejdskraftmobilitet drevet af EU-udvidelser

Figur 2

Anm.: EU-borgere i alderen 20-64 år bosat i et andet EU-land.
 Kilde: Eurostat.

1 Se Ellermann-Aarslev (2018) for en nærmere analyse af udenlandsk arbejdskraft i Danmark under den nuværende højkonjunktur.

2 Antallet af EU-borgere i den arbejdsdygtige alder bosat i et andet EU-land er en proxy for udenlandsk EU-arbejdskraft. Data kan i et vist omfang være præget af studerende, pensionister og medrejsende familie, som ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet.

i 2004 og 2007, hvor 12 lande, hovedsageligt fra Central- og Østeuropa, blev nye medlemmer af EU.³

Det understøttes af en forholdsvis klar opdeling af, hvilke lande der henholdsvis modtager og afsender arbejdskraft. En stor del af den arbejdsdygtige befolkning i de nye medlemsstater fra Østeuropa er således flyttet til Vesteuropa, jf. figur 3. Udenlandske EU-borgere udgør fx over 6 pct. af befolkningen i store modtagerlande som Tyskland og Storbritannien, men kun under 1 pct. i de østeuropæiske lande. I Rumænien er andelen af befolkningen bosat i et andet EU-land steget markant fra 2,5 pct. i 2004 til 20 pct. i 2017. I Bulgarien er andelen steget fra omkring 2 pct. til 12,5 pct. i samme periode.

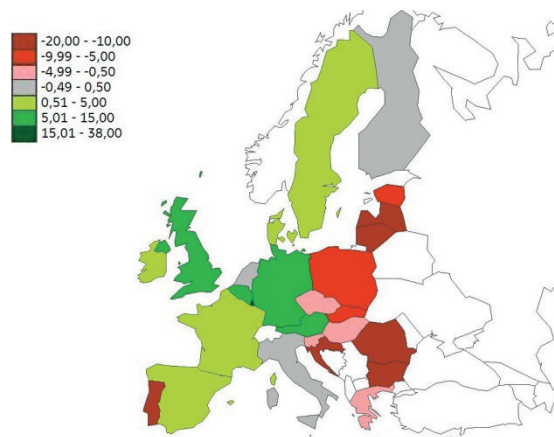
Bevægelserne skal især ses i lyset af de store indkomstforskelle på tværs af landene, jf. figur 4. Indkomstniveauet er fx kun det halve i Rumænien og Bulgarien af, hvad det er i Tyskland og Storbritannien.

Ud over EU-udvidelserne kan fx bedre sprogkunderskab og internationalisering af uddannelser også have understøttet arbejdskraftmobiliteten. Endelig kan en større anvendelse af udenlandsk arbejdskraft i sig selv have bidraget til en selvforstærkende spiral via netværkseffekter.

Det konjunkturelle forhold består i, at arbejdskraftmobiliteten typisk svinger i takt med økonomiske udsving. Under en højkonjunktur vil der således være tendens til, at flere søger derhen, hvor der er ledige jobs, mens færre flytter under et økonomisk tilbageslag. Mønstret ses aktuelt, hvor arbejdskraftstrømmen imellem EU-landene igen er taget til efter at være bremset op i årene umiddelbart efter finanskrisen.

Østeuropa er hovedsageligt afsender af arbejdskraft

Figur 3

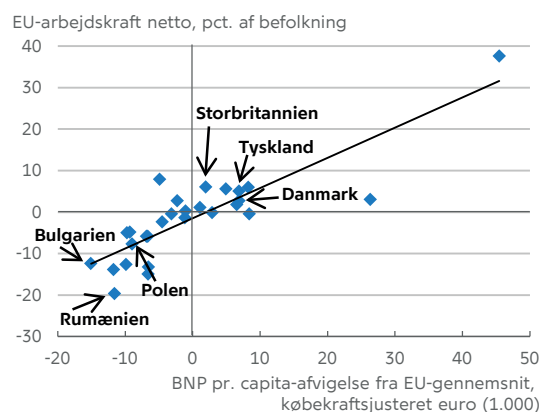

Anm.: Nettomodtagere og afsendere af udenlandsk EU-arbejdskraft. Defineret som udenlandske EU-borgere i den arbejdsdygtige alder relativt til befolkningen fratrukket andelen af landets borgere, der er bosat i et andet EU-land i 2017. Hvis et land er grønt, er det nettomodtager, mens det er netto-afsender, hvis det er rødt. Grå betyder, at et land hverken er nettomodtager eller -afsender af udenlandsk arbejdskraft.

Kilde: Eurostat.

Højere indkomst tiltrækker udenlandsk EU-arbejdskraft

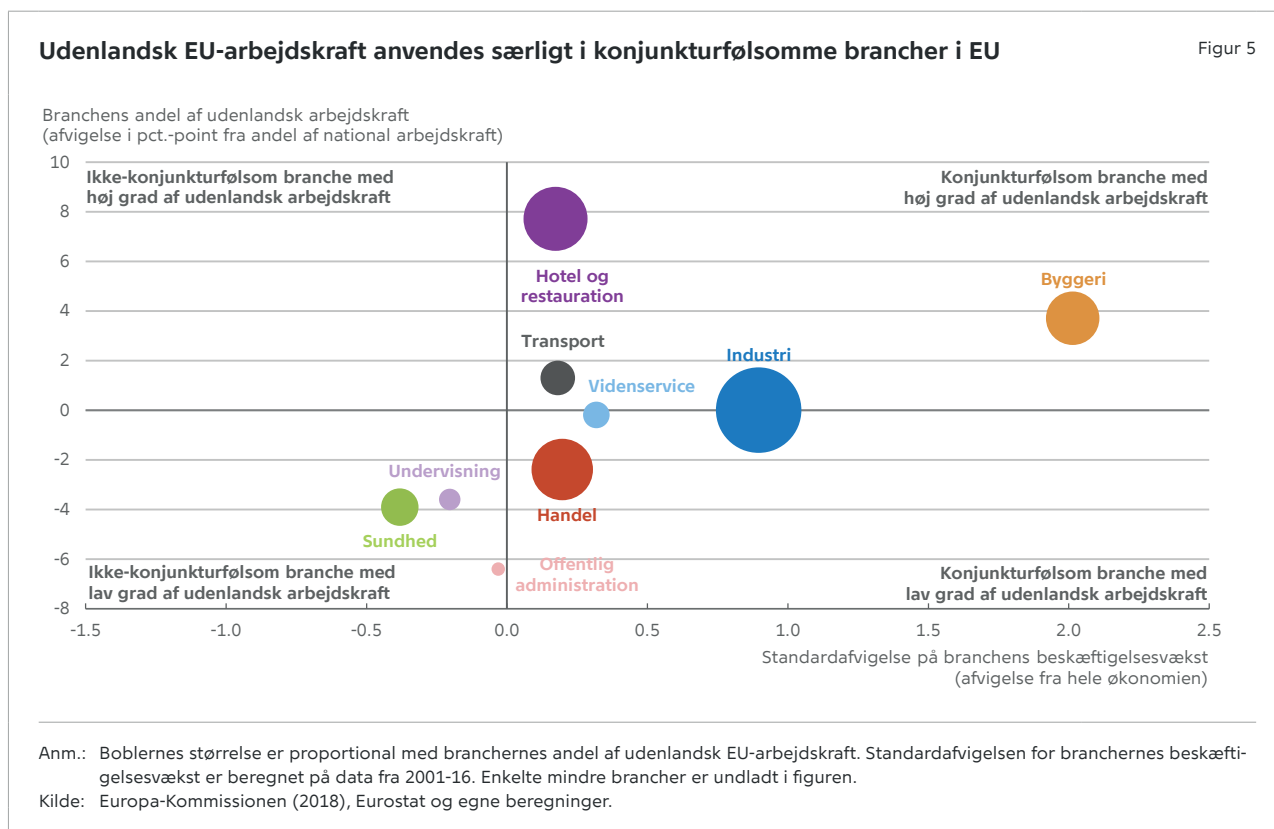
Figur 4

Anm.: BNP pr. capita over for udenlandske EU-borgere i den arbejdsdygtige alder bosat i landet fratrukket antallet af landets borgere bosat i et andet EU-land relativt til befolkningen i 2017.

Kilde: Eurostat og Europa-Kommissionen.

³ I 2004 blev Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn medlem af EU. Herefter har der været to EU-udvidelser. I 2007 blev Bulgarien og Rumænien medlem, og i 2013 blev Kroatien medlem. Flere EU-lande indførte i en overgangsperiode efter EU-udvidelserne restriktioner på adgangen til deres arbejdsmarkeder. Det kan have forsinket den fulde effekt på arbejdskraftmobiliteten.

EU-arbejdskraft anvendes særligt i konjunkturfølsomme brancher

Der er store forskelle i koncentrationen af udenlandsk arbejdskraft på tværs af brancher. Andelen af EU-arbejdskraft i forhold til national arbejdskraft er især høj i konjunkturfølsomme brancher som byggeri, hotel og restauration, jf. figur 5. Koncentrationen er omvendt lav i brancher som fx offentlig administration, der bliver mindre påvirket af konjunkturudsving. Det indikerer, at udenlandsk arbejdskraft i højere grad benyttes i de dele af økonomien, som traditionelt har mangel på arbejdskraft under en højkonjunktur.

Derudover kan sprogbarrierer være en mindre udfordring i netop de mest konjunkturfølsomme brancher. Disse brancher bruger desuden hyppigere korttidskontrakter, bl.a. som følge af sæsonarbejde og

udstationeringer. Det kan bidrage til at øge efterspørgslen efter udenlandsk arbejdskraft.

EU's indre marked for arbejdskraft dæmper delvis konjunkturpres

I en estimation af arbejdskraftstrømme imellem EU-lande belyses det, om det indre marked fungerer som en konjunkturstabilisator i EU ved, at arbejdskraften strømmer fra lande med høj ledighed til lande med lav ledighed.

Resultaterne peger på, at tilstrømningen af udenlandsk arbejdskraft øges, når der er pres på arbejdsmarkedet, jf. tabel 1.⁴ Konkret viser estimationen, at et fald i ledighedsgabet på 1 procentpoint gennem-

⁴ Der er estimeret en panelmodel for den bilaterale nettotilstrømning af udenlandske EU-statsborgere baseret på Ho og Shirono (2015). Yderligere detaljer kan findes i appendiks.

snitligt øger tilstrømningen af EU-arbejdskraft med 0,0031 pct. af arbejdsstyrken fra ethvert af de øvrige 27 EU-lande, jf. tabel 2 i appendiks.⁵ EU-arbejdskraft udvider således samlet arbejdsstyrken med omtrent 0,1 pct. om året, når ledighedsgabet falder med 1 procentpoint i modtagerlandet. Det betyder fx, at et fald i det danske ledighedsgab på 30.000 personer skønnes at forøge den udenlandske arbejdskraft fra de øvrige EU-lande med 2.500 personer om året.

Konjunkturdrevet tilstrømning af arbejdskraft fra andre EU-lande kan afspejle flere forhold. Hvis virksomheder mangler arbejdskraft, prøver de måske at tiltrække udlændinge, fx med en højere løn end de kan få i hjemlandet, en såkaldt "pull-effekt". Incitamentet til at søge job i udlandet øges også, når ledigheden stiger i arbejdstagerens hjemland, en såkaldt "push-effekt".

Beregningerne viser, at det er ledighedsgabet i modtagerlandet, der driver tilstrømningen af udenlandsk arbejdskraft, dvs. en "pull-effekt" frem for en "push-effekt". Immigration fra Øst- til Vesteuropa drives således af konjunktursituationen i destinationslandet. Med andre ord gør indkomstforskellene imellem Øst- og Vesteuropa det muligt for vesteuropæiske virksomheder at tiltrække arbejdskraft fra Østeuropa under en højkonjunktur, uanset hvordan konjunktursituationen er i immigranternes hjemland.

Når der alene fokuseres på vesteuropæiske lande, har ledighedsgabet i afsenderlandet derimod en lige så stor effekt som ledighedsgabet i modtagerlandet. Det viser, at konjunkturdrevet EU-arbejdskraftmobilitet inden for Vesteuropa både drives af situationen i hjem- og destinationslandet.

Estimationen viser desuden, at indkomstforskelle og øvrige strukturelle forhold som fælles sprog, antal immigranter fra afsenderlandet allerede bosiddende i modtagerlandet og udvidelser af EU også understøtter arbejdskraftstrømmene inden for EU. Omvendt har forskelle i den strukturelle ledighed mellem afsender- og modtagerlandet ingen betydning for omfanget af udenlandsk arbejdskraft.

Lav ledighed øger tilstrømning af udenlandsk EU-arbejdskraft

Tabel 1

Drivkraft bag tilstrømning af udenlandsk EU-arbejdskraft	Effekt
Ledighedsgab i modtagerlandet	Negativ
Ledighedsgab i afsenderlandet	Ingen
Forskel imellem strukturel ledighed i modtager- og afsenderlandet	Ingen
Relativt BNP pr. capita i modtager- og afsenderlandet	Positiv
Fælles sprog i modtager- og afsenderlandet	Positiv
Eksisterende antal immigranter fra afsenderlandet i modtagerlandet	Positiv
EU-udvidelsen i 2004	Positiv

Anm.: Tabellen viser resultaterne fra en økonometrisk analyse af drivkræfterne bag den bilaterale nettotilstrømning af udenlandsk EU-arbejdskraft. Se boks 1 og tabel 2 i appendiks for en nærmere gennemgang af metoden.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra OECD, Europa-Kommissionen, Office for National Statistics, ONS, og Centre d'Etudes Prospectives et d'Informations Internationales, Cepii.

⁵ Ledighedsgabet angiver forskellen imellem den faktiske ledighed og den strukturelle ledighed, dvs. den ledighed, der vil være i økonomien i en neutral konjunktursituation.

Konjunkturdrevet arbejdskraft fra EU vil ikke alene kunne stabilisere dansk højkonjunktur

Under overophedningen i 2000'erne steg tilstrømningen af udenlandsk EU-arbejdskraft til Danmark kraftigt. Udviklingen var bl.a. drevet af den danske konjunktursituation, men også i betydeligt omfang af andre forhold, især EU-udvidelserne, jf. figur 6.⁶ Timingen af udvidelserne viste sig således at være gunstig for det danske arbejdsmarked.

Ifølge modelberegningen anvendt på Nationalbankens prognose for ledighedsgabet vil et tiltagende kapacitetspres i forbindelse med den nuværende højkonjunktur tiltrække 2.200 personer frem mod 2020. Tilstrømningen udgør kun en begrænset andel af den forventede fremgang på arbejdsmarkedet, fordi beskæftigelsen skønnes at stige med yderligere 70.000 personer frem mod 2020.⁷ Det understreger, at konjunkturdrevet tilgang af udenlandsk EU-arbejdskraft ikke alene kan stabilisere konjunkturudsving.

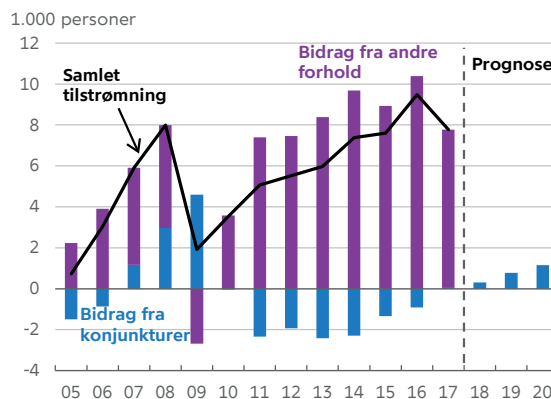
Mindre lønforskelle kan gøre det sværere at tiltrække udenlandsk arbejdskraft på sigt

Ledigheden i flere store afsenderlande som Polen og Rumænien er aktuelt lav. Ifølge estimationen har det dog ikke nogen væsentlig effekt på bl.a. danske virksomheders muligheder for at tiltrække EU-arbejdskraft. Det skyldes, at lønningerne i Danmark generelt ligger langt over niveauet i de fleste østeuropæiske lande. Indkomsten i Østeuropa har dog bevæget sig tættere på niveauet i Vesteuropa siden 1990'erne, jf. figur 7.

6 Det positive konjunkturbidrag på tilstrømningen af EU-arbejdskraft i 2009 afspejler bl.a., at modellen anvender ledighedsgabet i året før. Det sker for at sikre, at det er ledighedsgabet, som driver tilstrømningen af EU-arbejdskraft, og ikke omvendt.

7 Se Danmarks Nationalbank (2018).

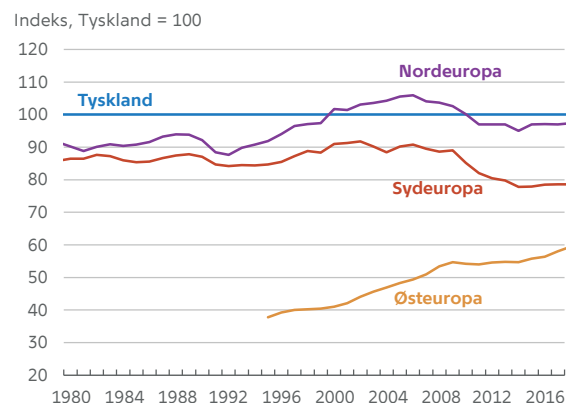
Udenlandsk EU-arbejdskraft tiltrækkes til Danmark under højkonjunktur Figur 6

Anm.: Nettotilstrømningen af udenlandske EU-borgere til Danmark. Udviklingen er dekomponeret i bidrag fra det danske ledighedsgab og andre faktorer på baggrund af den økonomiske model i boks 1. Andre forhold dækker bl.a. over indkomstforskelle og EU-udvidelser. Data for 2015-17 er baseret på Danmarks Statistiks opgørelse af vækstraten i antal EU-borgere i Danmark, som benyttes til at fremskrive OECD's tal efter 2014. Ledighedsgabet er baseret på Nationalbankens beregning, jf. Danielsen mfl. (2017).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra OECD, Europa-Kommissionen, Office for National Statistics, ONS, Centre d'Etudes Prospectives et d'Informations Internationales, Cepii, Danmarks Statistik og Danmarks Nationalbank.

Indkomstniveauet i Østeuropa har bevæget sig tættere på Vesteuropa Figur 7

Anm.: Vægtet gennemsnit af købekraftjusteret BNP pr. capita i forhold til Tyskland. Nordeuropa er Belgien, Danmark, Finland, Holland, Irland, Luxembourg, Storbritannien, Sverige og Østrig. Sydeuropa er Cypern, Frankrig, Grækenland, Italien, Malta, Portugal og Spanien (ekskl. Cypern og Malta før 1991). Østeuropa er Bulgarien, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

Kilde: Europa-Kommissionen og egne beregninger.

Udligningen af indkomster imellem Vest- og Østeuropa mindsker generelt østeuropæeres incitament til at søge arbejde i udlandet. Hvis indkomstforskellene fortsat kommer tættere på hinanden, kan det på sigt medføre, at det ikke længere er nok med en "pull-effekt" i modtagerlandet for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. Det vil også kræve en "push-effekt" i afsenderlandet, fx høj ledighed, sådan som det allerede er tilfældet for arbejdskraftmobiliteten imellem de vesteuropæiske lande.

Da andelen af befolkningen i den arbejdsdygtige alder i Østeuropa forventes at falde, vil det også trække i retning af, at arbejdskraften i højere grad vil forblive i hjemlandet. Disse forhold taler samlet set for, at det gradvist kan blive vanskeligere for Vesteuropa at tiltrække østeuropæisk arbejdskraft under en højkonjunktur.

Europæisk arbejdskraftmobilitet kan fortsat øges

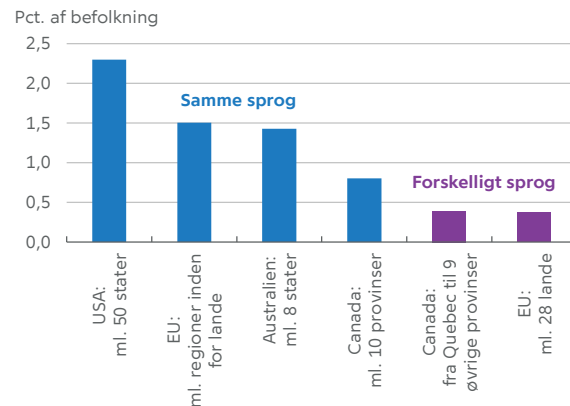
Selv om arbejdskraftmobiliteten imellem EU-lande er steget, er den stadig lav i forhold til den imellem stater og provinser i USA, Australien og Canada, jf. figur 8. I EU er det ca. 0,3 pct. af befolkningen, som hvert år flytter til et andet EU-land, imens 2,4 pct. af den amerikanske befolkning hvert år flytter til en anden stat.

Den relativt lave mobilitet i EU kan forklares af en række strukturelle forskelle, især sproglige og kulturelle. Betydningen af sprogforskelle kan illustreres ved, at den årlige arbejdskraftstrøm i EU svarer til den imellem canadiske provinser med forskellige sprog.

Initiativer, som fremadrettet kan øge integrationen af arbejdsmarkedet i EU, kan fx være, at man på tværs af lande i større omfang anerkender faglige kvalifikationer og uddannelse samt lettere kan overføre pensionsrettigheder.⁸

Arbejdskraftmobiliteten i EU kan øges

Figur 8

Anm.: Årlig mobilitetsstrøm i procent af befolkningen. Befolkningsmobilitet for USA, Canada og Australien, men arbejdskraftmobilitet for EU. Data er for 2014.

Kilde: OECD (2016).

⁸ Anerkendelse af faglige kvalifikationer og overførsel af pensionsrettigheder udgør næst efter sprogforskelle den største bekymring blandt EU-borgere ved at arbejde i udlandet, jf. Eurobarometer (2010).

Litteratur

Danmarks Nationalbank (2018), Højkonjunktur uden tegn på ubalancer, *Danmarks Nationalbank Analyse (Udsigter for dansk økonomi)*, nr. 15, september.

Danielsen, Troels Kromand, Rasmus Mose Jensen og Casper Winther Nguyen Jørgensen, (2017), Revisiting potential output in Denmark, *Danmarks Nationalbank Working Paper*, nr. 111, februar.

Ellermann-Aarslev, Christian (2018), Arbejdsmarkedet strammer langsomt til, *Danmarks Nationalbank Analyse*, nr. 13, september.

Europa-Kommissionen (2018), 2017 annual report on intra-EU labour mobility, Europa-Kommissionen, januar.

Eurobarometer (2010), Geographical and labour market mobility, Report, *Special Eurobarometer*, nr. 337, juni.

Ho, Giang og Kazuko Shirono (2015), The Nordic labor market and migration, *IMF Working Paper*, nr. 254, februar.

OECD (2016), European Union, *Economic Survey*, juni.

Appendiks

Regressionsmodel og datasæt

Boks 1

I boksen gennemgås detaljerne bag den økonometriske analyse, som bl.a. danner baggrund for estimaterne i figur 6. Der anvendes med inspiration fra Ho og Shirono (2015) en panelmodel, hvor den bilaterale tilstrømning af EU-immigranter forklares ud fra følgende regression:

$$\begin{aligned} \text{netinflow}_{(i,j),t} = & \beta_0 + \beta_1 \text{ledighedsgab}_{i,t-1} + \beta_2 \text{ledighedsgab}_{j,t-1} \\ & + \beta_3 \ln\_diff\_indkomst_{(i,j),t-1} + \beta_4 \ln\_immigrantstock_{(i,j),t-1} \\ & + \beta_5 \text{comlang\_off}_{(i,j)} + d2004_t + \varepsilon_{(i,j),t} \end{aligned}$$

- $\text{netinflow}_{(i,j),t}$: Nettotilstrømningen af immigranter fra land j til land i . Tallet er opgjort i procent af arbejdsstyrken i modtagerlandet, i . j er en vektor indeholdende alle 28 EU-lande. i er en vektor indeholdende Belgien, Danmark, Holland, Italien, Luxembourg, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland og Østrig. Det afspejler de EU-lande, som har modtaget flest EU-immigranter i forhold til størrelsen af befolkningen.¹
- $\text{ledighedsgab}_{i,t-1}$: Ledighedsgabet i modtagerlandet i (lagged) baseret på Europa-Kommissionen. Der anvendes den laggede værdi for at undgå omvendt kausalitet.
- $\text{ledighedsgab}_{j,t-1}$: Ledighedsgabet i afsenderlandet j (lagged) baseret på Europa-Kommissionen. Der anvendes den laggede værdi for at undgå omvendt kausalitet.
- $\ln\_diff\_indkomst_{(i,j),t-1}$: Logaritmen til raten imellem BNP pr. capita i land i og j (lagged) baseret på Europa-Kommissionen. Der anvendes den laggede værdi for at undgå omvendt kausalitet.
- $\ln\_immigrantstock_{(i,j),t-1}$: Logaritmen til den laggede værdi af den samlede immigrantbeholdning fra land j bosiddende i land i . Variablen kontrollerer for netværkseffekter, dvs. for tendensen til, at immigranter typisk flytter til

et land med en stor gruppe af folk fra deres eget land. Beholdningerne er opgjort af OECD.

- $\text{comlang\_off}_{(i,j)}$: En dummy, som angiver, om landene deler fælles sprog. Variablen stammer fra Cepii.
- $d2004_t$: En dummy, som antager værdien 1 efter den første østudvidelse i 2004.

Modellen estimeres med pooled OLS og angives med clusterrobuste standardfejl, da standardfejlene for de enkelte landepar ikke er uafhængige. Den bilaterale forskel i ledighedsgab er delt op i ledighedsgabet for modtager- og afsenderlandet for at skelne imellem "pull-" og "push-effekter". Den bilaterale forskel i strukturel ledighed, NAWRU, er udeladt, da den indgik insignifikant i estimationen. Resultatet af den endelige estimation er vist i tabel 2.

Data dækker bilateral nettotilstrømning af borgere imellem EU-lande i 2002-16 baseret på OECD's International Migration Statistics og kan i et vist omfang være præget af studerende, pensionister og medrejsende familie, som ikke er tilknyttet arbejdsmarkedet. Som følge af datamangler er modtagerlande begrænset til de EU-lande, som har modtaget flest EU-immigranter i forhold til størrelsen af befolkningen.

Der er foretaget adskillige robusthedstjek af den estimerede effekt af ledighedsgabet, herunder at udelade Luxembourg fra modtagerlande, at udelade tidsdummies, at inkludere en tidsspecifik dummy for hvert år samt kun at inkludere afsenderlande, som også indgår blandt modtagerlande. Det ændrer ikke på konklusionen.

¹ På grund af datamangel for bilaterale immigrantstrømme indgår Frankrig, Irland og Cypern dog ikke blandt modtagerlandene. I enkelte år indgår der ikke data for visse modtagerlande og afsenderlande på grund af manglende data i OECD's database. Disse landesæt er rapporteret som "missing" i det givne år. Tallene for alle de inkluderede lande er baseret på centrale folkeregistre. Der tages dog forbehold for forskelle i landenes statistiske definition af en indstrømning og en udstrømning af en udlænding. Definitionerne varierer oftest i forhold til varigheden af opholdet, og om sæsonarbejdere ekskluderes eller ej. Flere af landene angiver desuden, at antallet af EU-immigranter kan være underestimeret, fordi der er udfordringer med at registrere på grund af den frie bevægelighed. Der kan også forekomme enkelte skift i landenes egne definitioner af en indstrømning og en udstrømning. Eksempelvis i Danmark, fordi der var en metodeændring i Danmarks Statistiks opgørelse af immigranter efter 2006.

Regressionsresultat

Tabel 2

netinflow _{(i,j),t}	Koefficient	Robuste standardfejl
Konstant	-0,087***	0,024
ledighedsgab _{i,t-1}	-0,0031***	0,0013
ledighedsgab _{j,t-1}	0,0005	0,0005
ln_diff_indkomst _{(i,j),t-1}	0,048***	0,014
ln_immigrantstock _{(i,j),t-1}	0,0088***	0,0026
comlang_off _(i,j)	0,050*	0,030
d2004 _t	0,017***	0,003
Antal observationer		4.138
R ²		0,14

Anm.: Koefficienterne for ledighedsgab_{i,t-1} og ln_diff_indkomst_{(i,j),t-1} angiver den gennemsnitlige procentvise ændring i nettotilstrømningen af immigranter fra hvert EU-land, j , til land i målt i procent af arbejdsstyrken i land i , når ledighedsgabet i året før i land i stiger med 1 procentpoint, og når det købekraftsjusterede BNP pr. capita i året før stiger med 1 procentpoint i land i forhold til land j , hvor immigranterne har statsborgerskab.

Kilde: OECD, Europa-Kommissionen, Office for National Statistics, ONS, Centre d'Etudes Prospectives et d'Informations Internationales, Cepii, og egne beregninger.

OM ANALYSE

Som en konsekvens af Nationalbankens rolle i samfundet udarbejdes analyser af økonomiske og finansielle forhold.

Analyserne udkommer løbende og omfatter bl.a. vurderinger af den aktuelle konjunktursituation og den finansielle stabilitet.

Analysen består af en dansk og engelsk version. I tilfælde af tvivl om oversættelsens korrekthed gælder den danske version.

DANMARKS NATIONALBANK
HAVNEGADE 5
1093 KØBENHAVN K
WWW.NATIONALBANKEN.DK

Redaktionen er afsluttet
9. januar 2019

Jakob Feveile Adolfsen
Economist

Rasmus Mose Jensen
Economist

ØKONOMI OG PENGEPOLITIK

DANMARKS
NATIONALBANK